

INFORMAȚII ȘI RECOMANDĂRI GENERALE PENTRU POPULATIE

Ce trebuie sa știm despre țânțari?

Țânțarii transmit agenți patogeni care produc îmbolnăviri la om și la animale. Bolile cele mai răspândite sunt arbovirozele, dintre aceste făcând parte și infecția cu virusul West Nile. Pentru a-și depune ouăle femelele de țânțari se hrănesc cu sânge. În timp ce se hrănesc cu sânge ele se infectează cu agenți patogeni de la animale sau om sau îi transmit acestora. Țânțarii trăiesc și se dezvoltă în preajma noastră, unde îi găsim fie sub formă de larve (ouă), fie sub forma adultă.

Larvele de țânțari se găsesc:

- În apa acumulată în subsolurile blocurilor;
- În apa care nu se scurge din canalizarea înfundată;
- În bălțile care se formează în apropierea locuințelor, din apa care curge din conductele sparte și din alte instalații neîntretinute;
- În apa de ploaie pastrata in butoaie/vase in curte;
- În apa acumulata in recipiente vechi aruncate la intamplare in preajma locuintelor (cutii de conserve, cauciucuri de automobile, jucarii etc);
- În apa din gropile și santurile de pe santiere sau din locuri unde s-a lucrat la instalatii;

Țânțarii adulți zboară în preajma locuințelor, mai ales dimineața devreme sau în amurg, căutând posibilitatea de a se hrăni cu sânge. Țânțarii, pentru a se hrăni cu sânge, intră în locuințe prin ferestrele lăsate deschise, prin casa scârilor, prin orificiile de aerisire unde pot rămâne peste noapte. În timpul zilei se adăpostesc în locuințe, subsoluri, poduri, cotețe, grajduri, magazii, frunzișul copacilor.

Cum putem impiedica tantarii sa se inmulteasca in preajma noastra?

- Prin evacuarea apei din subsoluri;
- Prin repararea instalațiilor de apa și canalizare din subsoluri și din apropierea locuințelor;
- Prin renunțarea la păstrarea apei în butoaie în curte sau să le protejăm de accesul țânțarilor acoperindu-le bine cu capace potrivite;
- Prin evitarea aruncării la întâmplare a obiectelor care nu ne mai trebuiesc și în care apa poate stagna (cutii de conserve, cauciucuri de automobile, jucării etc);
- Prin îndepartarea permanentă a gunoaielor menajere în care se adăpostesc țânțarii.

Cum sa evitam intepaturile de tantari

- purtând îmbracaminte cu mâneci lungi și pantaloni lungi, dacă ieșim seara din locuinte sau ieșim seara în parc la plimbare sau când mergem în pădure, la pescuit, în Delta;
- utilizând substanțe chimice repelente împotriva țânțarilor comercializate în farmacii (DEET, icaridin/ picardin, IR 3535), în concordanță cu instrucțiunile de pe eticheta, pe care să le aplicăm pe părțile descoperite ale corpului;
- împiedicând pătrunderea țânțarilor în casă (plase protecție la ferestre/uși);
- utilizând substanțe insecticide în locuință/în jurul locuinței;
- utilizând în locuință aerul condiționat;
- utilizând plase împotriva țânțarilor în jurul paturilor în cazul în care nu sunt disponibile celelalte măsuri menționate anterior sau dacă dormiți în aer liber. - acoperind patușul copilului sau căruciorul cu plase împotriva țânțarilor

MĂSURI DE PROTECȚIE PERSONALĂ ÎMPOTRIVA INFESTĂRII CU CĂPUȘE

1. Purtarea unor haine dechise la culoare cu pantaloni lungi introduși în șosete de culoare deschisă și textură mai deasă.
2. Purtarea unor pantofi sport deschiși la culoare fără orificii sau decupaje; papucii/ sandalele sunt excluse.
3. Utilizarea DEET (Dietil toluamidă) drept repelent prin aplicare pe pielea ce va veni în contact cu zone infestate de căpușe (mâini, braț-antebraț, etc) și utilizarea de repelenți pe bază de permetrin prin pulverizări asupra hainelor (în special pantofi, șosete, pantaloni, etc).
4. Tratarea (spălarea și uscarea cel puțin 1 h cu aer cald/ fierbinte) hainelor folosite în teren după activități desfășurate în zone cu potențial de infestare cu ixode.
5. Inspectarea corpului cu atenție; căpușele se pot fixa oriunde fără a provoca disconfort la atașare sau în timpul hrănirii.
6. Înlăturarea promptă a căpușelor în cazul în care sunt găsite pe corp; acestea vor fi înlăturate cu ajutorul unei pensete cu vârful bont (fără cioc) prin prinderea cât mai aproape de piele și tragerea în sus, astfel încât rostrul căpușei să nu rămână în piele. După înlăturarea căpușelor pielea se va dezinfecta cu acool (70%) și se va aplica un unguent conținând un antibiotic cu spectru larg.

REPELENȚI ȘI APLICARE DEET (N,N-dietil-3-metilbenzamidă sau N,N-dietil-m-toluamidă) DEET este cel mai cunoscut/folosit repelent atât pentru țânțari și muște cât și pentru căpușe. Concentrația de DEET în diverse produse comerciale poate varia de la 5% la 100% fiind prezent sub diferite formulări: spray/ aerosoli, unguente, loțiuni, etc. Studiile efectuate până acum au demonstrat că o concentrație de 20-30% de DEET oferă în condiții optime o protecție de 86% respectiv de 92% față de *Ixodes* sp. Pentru că DEET se absoarbe prin piele s-au semnalat cazuri de iritații, alergii și reacții toxice (rare) și prin urmare aplicarea trebuie limitată în timp și suprafață la strictul necesar.

Măsuri de aplicare a DEET pe corp:

- Se aplică DEET pe pielea expusă sau pe haine, - Nu se aplică DEET pe sub haine, pe răni, zgârieturi, inflamații etc.
- Nu se aplică concentrații de DEET mai mari de 30% la copii sub 2 ani.
- Nu se combină aplicarea DEET cu aplicarea de alte creme sau ecrane solare.
- După intervenția în natură pielea tratată cu DEET se va spăla cu apă și săpun pentru îndepărtarea repelentului. Permetrinul este un piretroid sintetic cu acțiune primară insecticidă/ acaricidă și cu acțiune secundară ca repelent atât pentru țânțari cât și căpușe. Concentrația optimă de permetrin în diverse formulări comerciale este de 0,5% substanță activă. Permetrinul are o toxicitate redusă pentru mamifere, se metabolizează rapid iar absorbția lui prin piele este redusă; totuși studii efectuate arată că poate genera iritații ale pielii și mucoaselor, astfel încât se recomandă aplicarea exclusiv pe haine! Document elaborat de Centrul National de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile.

MĂSURI PENTRU CONTROLUL INTEGRAT AL POPULAȚIILOR DE CĂPUȘE

1. Managementul habitatelor favorabile căpușelor - presupune realizarea unor arii fără căpușe în zonele rezidențiale în care s-a constatat o infestare semnificativă cu ixodide și se realizează prin:

- Reducerea vegetației înalte (ierburi, tufișuri), tunderea gazonului sau a spațiilor înierbate.
- Înlăturarea frunzelor moarte, a crăcilor căzute și arderea acestora.
- Înlăturarea vegetației din vecinătatea sau de pe pereții caselor.
- Astuparea găurilor/crăpăturilor din pereții caselor.

2. Managementul animalelor gazdă:

- presupune următoarele măsuri cu caracter general:
- Descurajarea prezenței rozătoarelor (depozitarea corectă a gunoiului menajer, depozitarea corectă a proviziilor – inclusiv grâne, fân, etc., folosirea de capcane, momeli otrăvite, etc)
- Descurajarea prezenței unor animale de pădure (câprioare, arici, porci mistreți, urși etc.) prin preajma casei.
- Aplicarea de tratamente cu acaricide adecvate asupra animalelor de companie (câini, pisici, etc) și asupra celor domestice (oi, capre, vaci, cai și păsări de curte).

3. Managementul aplicării de acaricide sau Controlul chimic (cu acaricide) a populațiilor de căpușe - Aplicarea prin pulverizare a unor formulări recomandate de acaricide (vezi „Acaricide si aplicare”) pe zone restrânse și în microfocare; nu se fac aplicări masive prin pulverizare/stropire din avion sau mașină.

- Alegerea în funcție de situație, de la caz la caz, a acaricidului și concentrațiilor cele mai potrivite.
- Aplicarea acaricidelor trebuie efectuată de către personal calificat și atestat în acest sens.

ACARICIDE ȘI APLICARE

1 Carbamații tip Cabaryl. Cabarilul este acaricidul folosit în controlul populațiilor de căpușe. Acesta este un insecticid/acaricid cu spectru larg și utilizări atât pentru casă, animale de companie cât și pentru aplicații outdoor. Cabarilul este inactivat în organismul animalelor (mamiferelor) și este ulterior excretat de către acestea. Studiile de până acum nu au dovedit generarea de malformații congenitale, efecte mutagene și carcinogene, dar se pare că dereglează funcționarea glandelor endocrine. Cabarilul este foarte toxic pentru albine și alte insecte benefice, este moderat toxic pentru pești și relativ non-toxic pentru păsări.

2. Piretrinii (Pyrethrin) sunt substanțe izolate inițial din crizanteme, care prezintă efecte knockdown asupra insectelor și căpușelor dar nu sunt letali. Combinarea acestora cu substanțe sinergice (precum piperonil-butoxidul) crește efectul letal. Aceste substanțe sunt instabile la lumină, umiditate și aer, și se aplică în tratamente unice în prezența aditivilor pe bază de dioxid de siliciu. Piretrinii sunt toxici pentru pești și alte organisme acvatiche.

3. Piretroizii reprezintă piretrini sintetici mult mai eficienți și mai stabili chimic. Piretroizii sunt cei mai folosiți în tratamente outdoor pentru căpușe; aceștia sunt mai puțin volatili și fotosensibili și manifestă remanență. Sunt mai puțin toxici pentru mamifere și păsări.

Cei mai folosiți piretroizi în controlul chimic al ixodidelor sunt:

- Cyfluthrin – în formulări de uz casnic pentru pulverizat
- Permethrin – este un piretroid ce se regăsește în formulări comerciale tip spray ce pot fi folosite atât de personal neinstruit (utilizare casnică; puține formulări) cât și de personal autorizat.
- Deltamethrin – piretroid aplicabil numai de către personalul autorizat.
- Lambda Cyhalothrin – piretroid aplicabil numai de către personalul autorizat.